

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhelyi városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Nemzeti érzés, nemzeti munka.

A magyar ipar kérdése a hazai sajtó legaktuálisabb és leggyakrabban tárgyalt témája s még sem félünk, hogy örökös ismétlése unalmat vagy boszúságot keltené. Hisz a mindennapi kenyérért való, nagyobb mértékben nyilvánuló kérdés az, mely az evangéliumi parancsban oly fenségesen, egyszerűen hangzik; hisz forró vágyakozás az a megszabadulás után modern „házából a szolgáshoz”, hol kemény munkánk gyümölcse, arcunk verejtéke, szívünk vére a külföldi ipari béruraknak jut s amíg évről-évre olvasatlan milliókat kell az országból kiküldnünk egy kulturnép legkezdetlegesebb szükségleteiért, nem leszünk megkímélve attól az önszemrehányástól, hogy szabad akaratunkból kell türelemmel viselnünk ipari kiskoruságunk következményeit. Mindenesetre nehéz az évszázadok alatt mulasztottakat rövid idő alatt pótolni, — hisz a nyugati iparvilág egyes ágai oly nagyszzerű művelődési procezzusok szakadatlan sorai, melyek mélyen belenyulnak a középkorba, — és ezenkívül sok fontos előfeltétel is hiányzott, melyek földművelő államunkban lehetségessé tették volna egy nagy ipar teremtését: erre nézve így nyújtja korunk a meggyőző érvek egész sorát, melyek ékesszólása szíves meghallgatásra kell, hogy találjon minden magyar polgár és az állam háztartásában.

Mindenekelőtt nagy nyom a megfontolás, hogy a mérleg a főtermények inkább állandó eredménye és a finomult kultúra napról-napra emelkedő szükségletei közt egyre növekvő manes-t mutat fel a földművelés rovására és hogy az amerikai orosz és ausztráliai behozatalok nyomozó versenyé megsemmisítő katasztrófával fenyeget. Továbbá az új kiegyezési tárgyalások nehézségei ausztriával nem tüntetik fel pesszimistikusnak azt a kilátást, hogy a gazdasági önállóság a magyar állam részére nagyobb feladatokat, nehezebb köteleességeket tart fenn, melyek már néhány év múltán reánk hárulnának. Ép ezért, a gondviselés ténye, hogy ipari ügyeink vezetése jelenleg oly férfi kezében van, aki a nemzeti szükségletek eszméjét teljesen megragadja és lángbuzgalmát fáradhatlan energiával, az új utak feltalálásában bámulatos invenczióját szerencsés szervező tehetséggel köti egybe.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter gyorsan kinőtt az egyszerű szakminiszter szűk kereteiből, neve ma programot jelent s ha a sors kegye megengedi, Magyarország gazdasági történetében a legtevékenyebb korszakok egyikét fogja ő megjelölni. De még költők, művészek és egyéb szellemi hősök a kortársaktól függetlenül működnek és hosszú ideig meg nem érte, végre mégis az emberiség köz-

kincsévé lesznek: az államférfi nemzete közreműködésére van utalva, ő adja a teremtő gondolatot, melyet a társadalom megtestesít; ő adja a szikrát a szent tűzhöz, melyet a nemzeti szentélyben ugyszólván vallásos áhitattal kell őrizni. Ezért támad bennünk önkényt a kérdés, valjon fel fog-e emelkedni a magyar nemzet a nemzeti chauvinizmusnak arra a fokára, hogy az ipari törekvések első ifjúságát a hatalmas, finomult és tetszetős idegen import ellenében kellőképp támogassa? Valjon a magyar iparosok energiája és alkotókedve fel fog-e ébredni oly mértékben és lankadatlan jókedvvel küzdeni, hogy a nemzeti jómód területét meghódíthassa? Nagy feladatok azok, melyek a legközelebbi jövőben a termelőre és fogyasztóra egyenlő mértékben várnak, mert ezek az a két tényező, melyeknek a kereskedelmi miniszter koncepcziójában a legnagyobb szerep jut és hogy ez a koncepczió megvalósuljon, elkerülhetlenül szükséges, hogy a magyar társadalom a hazai iparpártolásnak már a negyvenes években kipróbált önszorgozását a körülményekhez képest mind nagyobb terjedelemben megszívlelje.

Nemzeti érzés és nemzeti munka, ez a két jelkép szízi Hegedüs Sándor zászlóját, ezek lelkesítsék a nemzetet és vezessék a jól megérdemelt győzelemhez!

TÁRGYA.

A név fénye.

Az ifjunak nem volt senkije. Szülei gazdag emberek voltak, de köszívűek; a vagyonuk árán jutott élvezeteknek ölték és keveset törődtek gyermekeikkel, kit kiadtak egy intézetbe s ő ott nevelődött fel anyai szeretet nélkül. És már az egyetemre ment Kovács Géza, mikor még mindig érezte szívében a be nem töltött űrt.

Tekintélyes havi epanage, pompás garzon lakás, remek könyvtár, előkelő összeköttetés s szép vagyon állt rendelkezésére, de szeretetet hiába keresett. Tudományos szomja kielégítést talált, ment előre, de hogy magányos estét szeretetben tölthette volna, arra nem volt esze. Szülei egyik helyről a másra utaztak, éltek, ha haza is jöttek kis pihe-nésre, e fiúnak mindenben volt része csak szeretetben nem. Állítólag — egy-két irigye a gazdag családnak terjesztette — e hideg közönynek oka az volt, hogy Kovács Géza nem volt tényleg fia a Kovács párnak, hanem csak úgy lett örökbe fogadva, mely örökbefogadást ismert arisztokrata család sarja egész vagyonnal fizetett meg, s innen származik Kovács gazdagságának alapja. De hát ez csak mende-monda; a tény az, hogy a fiu szülei nézve alig létezett.

Igy jutott az egyetemi tanulmányok végére,

Akkor azután egy-egy elhatározás érelődött meg agyában. Pályavégzett ember, pár hó választja el a doktorátustól, vagyona is van, csak az hiányzik, hogy betöltsse azt az űrt, a melyet szívében érez. Igen, korán fog nősülni, családot alapít s így kárpótolja magát a szeretet eddigi nélkülözéseért és így talál szeretetet.

De a sokat tanult ember kevésbé ismerte az életet. Nem tudta, hogy az emberek rosszak, és hogy nagyon lehet csalódni. Társaságokba vezetette be magát. Megismerkedett aztán sok szép leánnyal, köztük Neményi Szidával, egy fekete szépséggel, ki e.ég jó családból származott, hogy egy Kovács Gézának bemutassák.

Szida alig tizenhétéves volt; kacérsága lényeghez tartozott, mert egy családja, mint nevelése és társalgási köre kitűnő volt.

Szidának megtetszett az érdekes és előkelő külseje, kissé melancholikus ifju, és szívesen vötte, ha vele többet foglalkozott. És talán érvelődéséből szerelem fejlődött volna, ha meg nem jelenik a látó határon egy kopott gróf. Pedig Kovács olyan hatást gyakorolt a leányra, hogy az vele szemben a kacérságot nem is űzte, sőt már másokkal szemben sem folytatta.

A tönkre ment Zsarnóczay gróf minden áron beakarta aranyozni régi ezimérét és erre alkalmas és elégséges lett volna Szida vagyona.

A grófnak, ki különben tüzfőhadnagy volt, megjelenése forrongást idézett elő a leány lelkében és Kovács Géza képét kiszorította onnét. Hogy is

ne! Régi leány ábrándjai Szidának nem akörül csoportosultak, hogy boldog feleség, hanem hogy méltóságos asszony lehessen. És ennek a tervnek feláldozta a szép fiatal embert, kihez vonzódást érzett.

A gróf célját érte. A szülők ugyan Kovácsnak adtak előnyt, de az nem kérte meg a leány kezét, így ezután a grófnak nem adtak kosarat. Az eljegyzést egy epizód előzte meg.

Kovács ott sétálgatott a kertben Szidával. Egyszerre a leány megállt s így szólt az ifjuhoz: — Mondja, hogy tetszik önnek Zsarnóczay gróf?

Kovács kelepezébe volt szorítva, beszélnie kellett.

— Nem alkottam róla véleményt még magamnak.

— Ugy? nevetett a leány. Nekem tetszik és bárki felett előnybe részesíteném.

Kovács elsápadt, gyorsan távozott és haza ment. A leány jól sejtette. Ép megakarta kérni kezét s ezzel a párbeszéddel Szida persze most elejét vette ennek az eshetőségnek. Másnap azután a gróf látogatott el hozzájuk. Őt is nyilatkozatra bírta.

— Gróf ur, én látom, hogy érzelmet táplál irányomban.

— Valóban bájos Szida kisasszony, de hisz sokszor sejtettem önnel.

— Nos, beleegyezésemet adom, hogy szüleimnél szerencsét próbáljon.

— És pártolni fog, Szida nagysám?

Országgyűlés.

(Széll Kálmán beszéde.)

Budapest, 1899. decz. 13.

Széll Kálmán napja volt a mai. A miniszterelnök az quóta-javaslat tárgyalásának kezdete óta minden szónok beszédét oly figyelemmel hallgatta, hogy az ellenzéki szónokok ugyszólván csak neki beszéltek. Ismerve Széll Kálmán loyálisát, azt a kitűnő modort, melylyel az ellentétes politikai elvek megbecsülésével, minden ellenzéki felszólalás iránt érdeklődéssel viseltetik, a képviselőház ellenzéki biztosítottának érezte magát afelől, hogy a kormányelnök a fölhozott érvekre, kifogásokra és panaszokra válaszolni fog. Ez az érzet erősen hozzájárult ahoz, hogy a vita lehetőleg tárgyilagos, nyugodt maradjon és az argumentumok mellett a szenvedély nem szerepelt. Viszont az okozta, hogy amikor a parlament tagjai megtudták, hogy ma Széll Kálmán föl fog szólalni, oly nagy érdeklődés mutatkozott köztük a felszólalás iránt, hogy már az ülés kezdetére a padok sűrűn megteltek. Mindenki érdeklődött, kormánypárti és ellenzéki egyaránt, mindenki várta, hogy Széll Kálmán a szélsőbaloldal érveit nagy sikerrel visszaveri és a kormány álláspontját a quóta-emelés oly nagyon kényes ügyében is meg tudja védelmezni. A várakozásban sem a miniszter beszédének tónusára, sem belső tartalmára, sem hatására nézve nem csatlakozott senki. Amint az ülés elején Bráza Kálmán pár percig tartó ellenzéki beszédét befejezte, fölállott Széll Kálmán.

Több a feszült figyelemnél, mely szenzációs esend volt az, melylyel a miniszterelnök beszédére hallgattak. Jelentős hatásában messzemenő, az államférfiai bölcsesség minden kiváló tulajdonában gazdag beszéd volt ez, mely hozzájárult ahoz, hogy Széll Kálmán kormányzati képességeinek erejéről, az ország érdekei iránt való meleg gondoskodásáról és egyben debatterri nagy tehetségéről megerősödjék azok a jóvélemények, melyeket iránta minden őszinte politikus táplál.

Ismeri kell azt a gondosságot, melylyel mai beszédét előkészítette. Az ellenzéki beszédek mindenikét külön-külön tanulmány tárgyává tette. Az érvek ellenében érveket gyűjtött, s számításokat csinált, megvizsgálta és új számításokat csinált. Minden a közös dologra vonatkozólag fölhozott kifogások ellenében kikereste a törvényekből, a megfelelő munkákból, régi beszédekéből azokat az adatokat, melyek a kérdéseket igaz valójukban tüntetik föl és egyszerűen, hivalkodás és pőz nélkül fölmutatta a képviselőháznak, melyet meggyőzött és a legkisebb aggodalmait is eloszlatta.

Három órányi időig beszélt a miniszterelnök

És csakugyan pártolta, meggyőzött minden ellenvetést s végre is Szida gróf Zsarnóczay menyaszszonya lett.

Az esküvő előtt bucsuzni jött Kovácsy. Kimerültnök és betegnek látszott. Szidát kellemetlenül érintette a látogatás. Völegénye távol volt, anyja gyöngékedett s ő egyedül fogadta a szalonba a vendéget.

— Bucsuzni jöttem és szerencsét kívánni.

— Hogyan, kedves Kovácsy ur?

— Hosszabb utra határozam el magam. Követem szüleim példáját, kik életüket vasuton, hajón és szállodában töltik. Csak hogy az én utazásom nyugodtabb és hosszabb lesz.

Elbucsuztak, lázas kézzel szorongatta meg Kovácsy a menyasszony kezét. Azután hazament.

Másnap Neményi Szidából valóságos grófné lett, Kovácsy pedig elutazott. Utját egy golyó szabályozta, mely keresztül járta azt a szívet, hol egy örökös urnó lakozott.

Zsarnóczay grófné nászutjára ment. Kovácsyt elvitték az utolsó utra, rokon nem kísérte, mert, hogy szülei hol időztek, azt a temetés rendezői nem bírták kikutatni, s így nem is értesíthették a végzetes eseményről.

Azt mondják, hogy Szida gróf-ré Kovácsy bucsujának emlékét a nászutra magával vitte. Hjah, azért még is csak méltóságos asszony volt, a ki nászutjára ment.

Severus.

folytonosan friss temperamentummal, a vita hevében folyton erősödve. A beszédében, apróra bebizonyította a quóta-bizottság és a kormány álláspontjának igazságosságát, be bizonyította számadatokkal és az eljárási mód nyílt föltárásával, hogy az ország érdekeit megvédelmezték. Kimutatta, hogy az átutalási eljárástól minő eredményeket lehet várni és eloszlatta az aggodalmakat a törvény életbeléptetése iránt. Kiválóan becses fejtegetésekkel állította szembe a 67-es alap előnyeit a függetlenségi párt részéről a kiegyezést megtámadó határozati javaslatokkal szemben. Végül a szolgálalkúság vádjára nyílt őszinteséggel mutatott rá, általános nagy hatást keltve, azokra az okokra, melyek őt a kormányelnökség elvállalására kényszerítették és programjára, melyet híven beváltani törekszik.

A parlament történetében ritka, óriási lelkesedéssel éljenze az óriási szabadelvű párt a miniszterelnököt perezekig. Mindenki közelébe igyekezett beszéde befejezésekor, hogy üdvözölje.

Szünet után Hentaller Lajos a függetlenségi álláspont hangoztatásával beszélt a javaslat ellen az ülés végéig.

Nehéz idők.

A pénzügyi válság, mely néhány hónap óta dühöng és a kereskedők és iparosok köreiből követeli áldozatait, sajnos, nem muló jellegű, mint egy-két hó előtt még remélni lehetett. Ellenkezőleg, mind nagyobb köröket ránt le a meredekbe egyre öbb lesz az áldozat, melyek ebben a fináncziális föjtőlegben tönkre mennek. A válság tart, a pangás terjed s nincs kilátás, hogy az elviselhetetlen állapot hamarosan véget érjen. Többé nem mulékony válsággal van dolgunk s rajta kell lennünk, hogy helyt álljunk a mennyire lehet.

Az államhitel nem szenvedett e válság alatt ezt általán elismerik. Mert először az adók teljesen kielégítő módon folynak be, másodsor kereskedelmi mérlegünk aktív s végül államunkban sem apellálunk a hitelre, a pénzpiacok jóakarátára s mégis képesek vagyunk oly akció megindítására, mely a viszonyok szanalásához vezet, kell, hogy vezessen.

Az állam itt első sorban arra számít, hogy az ország nagy pénzügyi feladatuk magaslátán fognak állni s ebben kiváló szerep jut a Pesti Hazai Első Takarékpénztár egyesületnek. Ez intézet igazgatósága, minden kétely felett álló pénzügyi politikájával, mint vizsgáló orvos, kezét a kereskedelmi és ipari élet üterére teszi; a forgaloméra általában és speciális tereken is. Egy kitűnő diagnosztikus biztosságával állapítja meg az igazgatóság a betegséget és a gyógyszer és partikulánisztikus tekintetek által semmikép sem vezetett magát, hanem egész ügykezelésében az ország érdekét tartja szem előtt.

Hogy ez a pénzügyi politika a legjobb, bizonyítja a határtalan bizalom, melynek az intézet és feladata magaslátán álló vezetősége örvend még a legnehezebb időkben is, bizonyítja továbbá az a szilárd bizalom, melylyel a belföldi kereskedelem és ipar, nem különben az egész külföldi pénzüvilág erre a valóban mintaszerűen vezetett intézetre tekint, melyhez hasonló nem egyhamar lehet találni az egész kontinensen.

Titkári jelentés

a Háromszék megyei Erzsébet árvaleánynevelő intézet életéről

Irta: Dobay János titkár.

(Folytatás.)

Ezeknek előre boosátása utána tisztelt közgyűlés engedelmevel áttértem anyagi viszonyaink rövid ismertetésére, felsorolván mindazon főbb adatokat, melyek anyagi emelkedésünkre nézve befolyással valának. Első sorban azt kell megemlítem, hogy alapvagyónunk a múlt évben ismét szaporodott. A múlt év végén ugyanis összes vagyonunk 49673 frt 77 krt tett ki, míg a megelőző év végén alapvagyónunk 48997 frt 63 kr volt. Ha ezen két számot összehasonlítjuk, kijön azon örvendetes eredmény, hogy daczára a múlt évben teljesített nagy mérvű beruházásoknak, alapvagyónunk 676 frt 14 krral gyarapodott.

Ha az ember az évi számadatokat vizsgálja, bámulattal látja, hogy a gondviselés mily csodálatosan intézi a mi ügyeinket. Hisz mi — a mint múlt évi jelentésemben is rámutattam — csupa 2700 frtnyi biztos jövedelemre számíthatunk, mint a mennyit főkéink jövedelmeznek és ezzel szemben áll 7000—8000 frtnyi állandó fentartási költség s a mi ebből hiányzik az mindesak időleges állami s egyéb segély, de azért a mutatkozó hiány innen-onnan mindig szépen befoly s a létfentartási gondok ennélfogva aggasztó mérvben sohasem léphetnek előtérbe. Az az angyal, mely ezimtblákon védő szárnyait kiterjeszti az árvaházra s ama másik angyal, ki benn lakik intézetünk falai között és sohasem apadó buzgalommal munkálkodik az anyagi eszközök megszerzésében, igazán jól örködnek intézetünk felett. Örködjenek továbbra is, mert meggyőződésem szerint az árvaház csak addig virágozhatik s csak addig felelhet meg nagy, emberbaráti hivatásának, míg ama két angyal oltalma alatt élhet.

A múlt év folyamán a következő államsegélyekben részesültünk:

1. A vallás- és közoktatásügyi miniszter urtól megkaptuk a szokásos 2000 frt államsegélyt s fezen kívül ugyanezen miniszter ur a Röck Szilárd-éle alapítvány kamataiból 250 frtot és egy három-nium beszerzésére 150 frtot adott. De ezzel még nincs kimentve a közigazgatásügyi miniszter ur áldozatkészsége, mert a megelőző évben emelt új épületnél felmerült többlet kiadásból 2000 frtot ezen évfolyamán megtérített. E szerint a múlt évben a közoktatásügyi kormány részéről összesen 4100 frt segélyben részesültünk.

2. A kereskedelmi miniszter ur az ipariskola fentartási költségeire 600 frtot adott.

3. A földmívelésügyi miniszter ur gazdasági eszközök és gépek beszerzésére 602 frtot adott.

Ezek szerint a múlt évben nyert államsegélyek teljes összege 5602 frtot tesz ki. Ez magyarázza meg azt, hogy csekély kamat jövedelmünkkel az évről-évre szaporodó árvákkal fokozatosan emelkedő fentartási költségeket, megbírtuk.

Anyagi viszonyaink emelkedésére jelentékeny hatással voltak azon adományok is, melyek múlt évben folytak be. Ezeket következőkben sorolhatom fel:

1. Háromszék vármegye közönsége a megyei tanalpból 200 frtot engedélyezett.

2. A székely közművelődési egyesület 20 frtot.

3. Weisz Berthold országgyűlési képviselő egy árva eltartására 72 frtot.

4. Beneze Zsigmond holdmező-vásárhelyi tanár 10 frtot.

5. A Rétai és Benedek budapesti czég a kápolna részére a „Kereszt útja“-ját ábrázoló 12 képet 56 frt értékben; Erős Gáspár nyug. plebános ur a kápolna részére különböző templomicikkeket adott a kápolna felszerelésére. A kézdivásárhelyi takarékpénztár 50 frtot, a kisegítő takarékpénztár 15 frtot adományozott.

6. Gr. Majláth Gusztáv erdélyi róm. kath. püspök — midőn a nyár folyamán intézetünket látogatásával megtisztelte, 20 frtot adott oly feltétellel, hogy ezen összegből az árváknak egy uszonna adassék. Ezen összeg rendeltetéséhez képest oly módon használtatott fel, hogy augusztus 20-án egy kirándulás rendeztetett s a 20 frtból az árvák fuvar és élelmezési költségei fedeztetek. Az adományok közé kell sorolnom azon 3 doboz tengeri csigát, melyet elnök bárónő a Lidon gyűjtött és adott az árváknak.

A múlt év folyamán befolyt adományok tehát pénzben és értékben 518 frtot tesznek ki.

(Folytatása következik.)

A kézdivásárhelyi „Stephanie“ menedékház jubileuma.

K.-Vásárhely, 1899. decz. 11.

Ritka szép ünnepségnek, őszinte, igaz lelkesedésnek színhelye volt tegnap — e hó 10-én — a háromszék vármegyei „Erzsébet“ árvaleánynevelő intézet gyűlésterme, hol a kézdivásárhelyi „Stephanie“ menedékházat fentartó egyesület e napon tartotta meg rendes évi közgyűlését.

A menedékház folyó évi november hó 8-ikán tölttén be fennállásának 25-ik évét, a közgyűlés szinte tüntetésszerűen adott kifejezést ez alkalmából

azon őszinte szeretetnek, ragaszkodásnak, tiszteltetnek, melylyel az intézet alapítója és elnöke: zágoni báró Szentkereszty Stephanie ő méltóságával szemben viselkedik.

A hatalmas éljenzések és üdvözlés után, Fejér Károly jbiró indítványára egyhangulag elhatározta a közgyűlés, hogy báró Szentkereszty Stephanie ő méltóságának az intézet alapítása, fejlesztése, felvirágoztatása által szerzett örök s feledhetetlen érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja s óhajtja, hogy az isteni gondviselés azt a nagyra, szépre törő lelket, azt a nagy szeretettel megáldott szívet városunk, megyénk szegényeinek boldogítására még igen sokáig éltesse.

A nemes bárónő meghatottan mondott köszönetet a szeretet, a bizalom ezen rendkívüli megnyilatkozásáért s azután áttért a közgyűlés az intézet többi ügyeinek tárgyalására.

A titkári jelentés felolvasása után, elfogadta a közgyűlés a jövő évi költségvetést s köszönetet mondott a pénztárnoknak, M. Székely Jánosnak annak összeállításáért, valamint az intézet pénzeinek gondos, lelkiismeretes kezeléséért.

A vagyonkezelő-bizottság jelentéséből örömmel látta a közgyűlés, hogy a vagyonkezelő-bizottság milyen odaadással, buzgósággal s nagy ügyességgel kezeli az intézet vagyonát, mely immár majdnem elérte a harmincezer forintot, azaz jelenleg 29639 frt 42 krajczárt teszen. Őszinte köszönetet is mondott ezért a bizottságnak s különösen buzgó elnökének, Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd urnak.

Az igazgató válaszmány egyik buzgó tagja, özv. Tóth Mihályné elhalálozván, a közgyűlés halála fölötti mély részvétenek jegyzőkönyvileg is kifejezést adott s helyébe a nemes lelkűségéről ismeretes ifj. Tóth Istvánnét választotta meg.

Nagy hálával vette tudomásul a közgyűlés azon jelentést, hogy városunk érdekében gazdag országgyűlési képviselője az intézetnél korábban tett 500 frtos alapítványát 600 frtra egészítette ki, hogy a kézdivásárhelyi takarékpénztár 25 frt, a kézdivásárhelyi kisegítő takarékpénztár 10 forint adománnyal gazdagították az intézetet s hogy az őszi gyűjtés 37 frt 15 kr értékű élelmi szert juttattak az öregeknek.

Az igazgató-válaszmány s a tisztikar működésének jóváhagyása, az arany-könyv — melyben az intézet alapítói vannak s lesznek megörökítve — bemutatása után a közgyűlés véget ért s elnök bárónő azon óhajjal zárja be a közgyűlést, hogy a jelenlévő tagok valamennyien érvék meg az intézet fennállásának ötvenéves évfordulóját is.

Mf.

Tanügy.

A lokomobil és eséplőgép kezelők tanfolyama az állami felső ipariskolában. (Budapest VIII. ker. Népszínház utca 8 sz. a.) jövő évi január hó 2-án nyílik meg s ápril hó 10-ig tart. E tanfolyamon a gőzmotordyók (lokomobilok) és eséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni.

Tanulóul felvétetnek a 18 életévüket betöltött írni és olvasni tudó önálló lakatosok, s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdatisztek birtokosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezenkívül, ha munkában állanak, a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak benyújtani.

A tandíj 8 forint, a mit a beiratkozás alkalmával kell lefizetni.

A beiratások f. évi december hó 15. napjától 21-ik napjáig tartanak az intézet helyiségében. Vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak 2-ik napján kell személyesen megjeleniük az intézetben.

CSARNOK.

Jámor Están egyházi levele a szerkesztőhöz.

— 158 —

Térs Szerkesztő ur!

Minek utánna erőst sok az ember az világon, úgy segítünk a dőgon, hogy az kik sokan vagyna',

reája támodnak arra, az kik kevesen vagynak, hogy azokat szőröstől-bőröstől megegyék, azonban valamiképen az es megesik, hogy valaki egy hajszáltól megnyuvad, azonképen az es megesik, hogy egy kicsikének lácezőm faláska az legnagyobb torokban es fennakad s nem az falás pusztul el, hanem az torok. Ijjen formán néz ki az a háboru, mejjik most valahol az óperenciás tengeren tul folyik. Az világ legesleg hatalmasabb nációjá, az anglus neki ment egy kicsid népecskének, mivelhogy ennek az főgyibe sok arany és gyémánt vagyon, s felakarta falni, de az bur népség fegyverre kapott s jól elrodalta őket. Esztet nevezik délafrikai háborúnak.

Szomarabbak kedviött meg kell magyaráznom, hogy ezen szót bur úgy írják le, hogy boér s még es burnak olvassák ki s magyarul asztot teszi, hogy paraszt. Furesacska, hogy Móduvába a legnagyobb urakat nevezik boéroknek s az világ másik végén pedéglen az parasztokat. Ez ejiszen azért vagyon így, met azok a föld gojóbis másik felön laknak. Ha tehátlan én aztot mondom, hogy „a meddig a boér puská szó ér, az boér a z ur“, eztet úgy kell magyarul olvasni, hogy „a meddig a bur puská szur, bur az ur.“ Ezen szerényke szócsintalankodást Móricz zsidó követte el, miétt én őtöt ódalba es kollintottam s minékutánna megvagyon, ide irtam, met hát nemes Kárbahágó községébe más még ijjent sem tud csinálni.

Egy szó, mint száz az anglusokat erőst kénozzák a burok s ha ma az dróton küldött hír aszongya, hogy az anglusok nagy győzedelmet arattak, mán az második napon kítűnik, hogy a győzedelm kicsid vót s az hír napról-napra esszébb zsugorodik, mig az végén kijukad az valóság, hogy az anglusok esmög kikaptak. S az mi földolog, az bur sereg ojjan, mint az lik az kerítésen, minél többet vesznek ki belőle, annál nagyobb lesz, met minden nap újabb meg újabb csapatok szegődnek hozzák, de az anglus sereg egyre fogy, mint az mostani hófuvás mián támadott hóhegyek, mejjek a nélkül, hogy olvadnának mindennap küsebbek lesznek.

Hát mán ez másképpen nem es lehet, met az anglusok tudományosan s urison harezolnak, az burok csak amugy parasztosan, de a hova ütnek s az hova lőnek, annak vagyon látotytya. Lelődösik az anglus tiszteket s csordástól fogják el az katonákat s megesik az a csuda, hogy a kicsid bur népség, mely esszve-vissza talán 20-ad részét teszi ki annak, a menynyi nép csak az anglus fővárosban lakozik, jól eldöngeti a világ leghatalmasabb nációját. Hjah ez így vagyon, mikoron egy nép szabadságáért, hazájáért harezol. Így tettünk münk es 48-ban!

Meg kell mondanom, hogy az nemes kárbahágói közvélemény egészen a burok mellett vagyon s azért mű győzedelmet kívánunk nekik s mű pedéglen kántor komám ezen derék népség egésségire inánk egy cseppet.

Kárbahágó, 1899. decz. 15-én.

Marattam

tiszteletvel és becsületvel
Jámor Están,
egyházi és harangkezelő.

Ujdonságok.

— Időjárásunk hirtelen megváltozott. A mult heti roppant hófuvások s erre következő erős hidegek után azt hittük, hogy még is csak lesz tél, de néhány nap mulva a levegő hőmérséklete emelkedni kezdett s a hó elolvadásnak indult, ugy, hogy már szombaton alig maradt valami a sok hóból. Igen valószínű, hogy az idén ismét fekete karácsony érünk. Az utóbbi napokban a hőmérő higánya éjjelnappal a fagyponthoz felel áll.

— Egyházmegyei közgyűlés. Szép ünnepély folyt le a hó 12-én Kézdi-Martonfalván. Ezen kis község legtekintélyesebb és közbecsülésben álló birtokosát, tekintetes Vajna István gondnoksági elnök urat az ev. ref. egyházmegye algonokának választotta az Erdélyi ev. ref. egyházkerület. Ismerve a közügyek terén tanúsított fáradhatatlan buzgóságát, gratulálunk hozzá. A felavatáson jelen voltak Nagytiszteletű Bodor Géza esperes ur és a kézdi járás ev. ref. lelkészei közül mindazok, a kik csak tehették. Reggel 9 órakor a Nagytiszteletű

esperes ur a gondnoksági elnök urral meglátogatta az iskolát, hol az iskolás gyermekek üdvözlötké szeretve tisztelt elnöküket, ki haladásuk ügyén oly odaadással működik. Azután a helybeli és felső-csernátóni lelkész és kántor urak tartottak ünnepélyes istenitiszteletet, melyben teljes tételekkel vett részt a kis falu lakossága. Istenitisztelet után vette kezdetét a gyűlés, melyen több hivatalos pont után, a Nagytiszteletű ur igen szépen üdvözlötte egyházmegyénk derék algonokát, mire ez hasonlóan válaszolt. A gyűlés végeztével a tagok valamennyien az új alkurátor általános ismert vendégszeretetét élvezték.

— Távirda Zagonban. Évek óta foly az alku és a kiegyezési tárgyalás arra nézve, hogy micsoda kvótával járuljon hozzá Zagon község a felállítandó távirdához. Most végre sikerült a megegyezés és Zagon község teljesítette mindazon kívánalmakat, a melyek képesek a differenciákat kiegyenlíteni. E szerint a nevezett község 1450 frtnyi értékkel járul a távirda felállításához és évenként bizonyos határozott bevételt is biztosít azonkívül. Ezzel a kérdés végre megoldásra került s a község ajánlatát a közigazgatási bizottság mai ülésén jóvá is hagyta.

— Korcsolyapálya. A korcsolya-sport híveinek tudomására hozhatjuk, hogy a nagy fáradtsággal s nagy költséggel beállított műpálya, mely már a befejezéshez közeledett, a beállott nagy olvadás miatt annyira megromlott, hogy a megnyitás bizonytalan időre elmaradt.

— Tánciskola megnyitása. Kovács Tivadar balletmester f. hó 20-án (szerdán) nyitja meg idei tanfolyamát a tanásház nagytermében, mely alkalommal az összes divatozó franczia, szalon és társastáncok oktatását tűzte ki céljául. Beiratkozásokat naponként elfogad saját lakásán (a postahivatal átellenében) d. e. 10—12 óráig és d. u. 1—5-ig. A tanfolyam két részre oszlik, u. m. az iskolák és tanintézetek részére 6—8 óráig, míg a felnőtt ifjúság részére 8—10 óráig esténként.

— Adakozzunk az árvák s öregek karácsonyfájára! Közledik a szeretet magasztos ünnepe, a karácsony. A gazdagok palotáiban épugy, mint a szegények kunyhóiban kigyulnak e nap estéjén a gyertyácskák s boldog öröm, édes megelégedettség vonul a szívekbe. Örömet hoz e nap mindenkinek. A bitor s bársony közt szülőttnek többet, mint az év más napjai, a szegénynek, a nyomorultnak annyit, hogy emlékével egy egész esztendeig táplálja gyakran elkeseredő lelkét. Örömet akarunk mi is szerezni kis árváinknak, elhagyott, gyámoltalan öregeinknek; boldoggá akarjuk tenni azok részére a szent ünnepeket, kik ily is lépten-nyomon érzik az élet nyomorúságát, s ezért fordulunk a város és vidék nagy közönségének jó szívéhez egy kis ajándékért, melyet más talán fel sem venne, melynek hiánya a sok között észre sem vevődik, egy néhány fillérért eszedezünk csak. A szent estéli buzgó ima, melyet az öröm fog kiesalni kis árváink s öregeink ajkaira, hálát fog küldeni kegyes jótevőik, kegyes adakozóikra. A szives adományok az árvaház részére Nagy Károly igazgató urhoz, a menház részére Benkő Pálné alelnök urnához küldendők. A háromszék-vármegyei „Erzsébet“ árvaleánynevelő intézet s kézdivásárhelyi „Stephanie“ menedékházi igazgató válaszmányai novében, Kézdi-Vásárhely, 1899 decz. 12-én. Báró Szentkereszty Stephanie, elnök, Martzi Ferencz, jegyző.

— Tüzeset. Gróf Mikes Ármin zabolai kastélya gyönyörű parkját ékesítő gazdag és díszes virágyűjteménye elégett. Szekbnél-szebb délszaki növények, pálmák, fikuszok, agavék, reodedondronok, azaleák s minden éke és szépe a parknak, mely a tőli időszak alatt gondosan berendezett virágházba került, f. hó 9-én éjjel a tűz martaléka lett. A tűz a virágházban elhelyezett fűtő kályhától támadt s mire a cselédség felébredt s a zabolai lakosság mentésére sietett volna, a virágház pompás és drága növényeivel együtt elhamvadt.

— Tűzhálál. Csik-Verebesi Gál Rozália 45 éves hűlye nő, tragikus halállal végezte be a napokban nyomorúságos életét. A szerencsétlen nő, a ki szélütés miatt béna is volt, egyedül lakott egy házacskaiban, a hol e hó 4-én ismeretlen módon ruhája tüzet fogott s a tüzhelytől kétölnyi távolságra égési sebekből borítva, bájtyja által másnap reggel halva találtatott.

